МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО І САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор НУБіП України
_____С. Ніколаєнко
«**» _____ 2021

ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

з комплексу фахових дисциплін для вступників на освітньо-наукову програму «Садово-паркове господарство» підготовки фахівців PhD доктор філософії зі спеціальності 206 «Садово-паркове господарство»

Голова комісії
_____Лакида П.І.

Гарант освітньої програми
_____Колесніченко О.В.

Київ 2021

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Реформи у вищій освіті регламентовано Законом України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року. Відповідно до ст. 5 цього документа науковий ступінь кандидата наук прирівнюється до доктора філософії. Підготовка докторів філософії здійснюється за відповідними освітньо-науковими програмами на третьому рівні вищої освіти, посилюється її освітня складова. Особливо важливим є те, що саме на цьому рівні здійснюється інтеграція науки і освіти, а введення нового ступеня «доктор філософії» виводить українську вищу освіту на якісно новий міжнародний рівень.

Отримання здобувачем можливості навчатися на третьому (докторському) рівні вищої освіти за спеціальністю «Садово-паркове господарство» базується на визначенні рівня його знань з основних дисциплін за програмою підготовки бакалавра і магістра таких як: «Ландшафтна архітектура», «Ландшафтне будівництво», «Озеленення населених місць», «Комп'ютерне проектування», «Квітникарство», «Луківництво і газони», «Топіарне мистецтво», «Заповідне паркознавство та фітоценологія». Для успішного складання вступного іспиту необхідно продемонструвати розуміння ключових проблем у функціонуванні та збереженні садово-паркових ландшафтів, оптимізації урбанізованого середовища, вирощування високоякісного дéкоративного садивного матеріалу в галузі садово-паркового господарства, охорони навколишнього середовища та збереження різноманіття паркових екосистем, а також уміння визначати дослідницьку актуальну проблему в обраній галузі.

Програма для складання вступних іспитів за спеціальністю 206 «Садово-паркове господарство» сформована відповідно до програм підготовки фахівців в галузі садово-паркового господарства, охорони навколишнього середовища, декоративного садівництва та розсадництва, ландшафтного будівництва, фітодизайну за освітніми рівнями «Бакалавр» і «Магістр» та відповідає таким вимогам:

1. Уміти аналізувати і оцінювати основні теоретичні та методологічні знання щодо розв'язання та вирішення наукових завдань та проблем у галузі

садово-паркового господарства, охорони навколишнього природного середовища та збереження біорізноманіття садово-паркових ландшафтів та урбоекосистем. Знати основні прикладні проблеми сучасного стану, тенденції розвитку світової та вітчизняної науки про парки та урбоекосистеми.

2. Здійснювати критичний аналіз різних інформаційних джерел, авторських методик, конкретних освітніх, наукових та професійних текстів щодо збереження та відновлення природних об'єктів у галузі садово-паркового господарства.

3. Уміти створювати нові знання через оригінальні дослідження, якість яких може бути визнана на різних рівнях пізнання.

Форма проведення - екзамен.

Кількість питань в білеті - 3.

Тривалість підготовки - 30 хв.

Критерії оцінювання: завдання оцінюється за 100 бальною шкалою.

Критерії оцінювання відповідей на питання екзаменаційного білета

Кількість балів (max - 100)	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Критерії
90-100	**«Відмінно»**	A	Виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в списку основних і додаткових рекомендованих літературних джерел; уміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно, логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; уміння застосовувати теоретичний положення час розв'язання практичних задач.

82-89 75-81	**«Добре»**	B C	Виставляється за ґрунтовні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач. Виставляється за міцні знання навчального матеріалу, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні (несуттєві) неточності.
69-74	**«Задовільно»**	D	Виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабке застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
60-68		E	Виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді з порушенням послідовності його викладання, за слабке застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
1-59	**«Незадовільно»**	FX	Виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

ПЕРЕЛІК ТЕМАТИЧНИХ НАПРЯМІВ

Тема 1. Задачі та проблеми у галузі садово-паркового господарства, охорони навколишнього середовища та збереження біорізноманіття паркових екосистем.

Наукові основи створення, формування, функціонування, впливу на зовнішнє середовище штучних рослинних насаджень різного цільового призначення.

Формування і функціонування мережі штучних заповідних парків.

Біологічні аспекти їх збереження, відтворення, раціонального і невиснажливого використання.

Біологічні засади функціонування насаджень різного призначення, їх структурні компоненти і механізми динаміки.

Загальні тенденції змін у паркових біогеоценозах та урбанізованих екосистемах.

Тема 2. Вирощування високоякісного декоративного садивного матеріалу, сучасний стан розсадництва та шляхи його розбудови.

Індустріальні технології виробництва різних видів садивного матеріалу деревних рослин; сучасний стан розсадництва та шляхи його розбудови.

Новітні технології вирощування садивного матеріалу декоративних рослин.

Сучасні технології виробництва та вирощування декоративного садивного матеріалу.

Ріст і розвиток деревних рослин за різних умов мінерального живлення.

Агробіологічні особливості оздоровлення та реабілітації ослабленого садивного матеріалу деревних рослин.

Особливості впливу регуляторів росту на основні процеси життєдіяльності деревних рослин.

Тема 3. Агробіологічні особливості оздоровлення та реабілітації деревних рослин.

Біотичні особливості росту і мінерального живлення деревних рослин. Технологічні особливості оздоровлення оздоровлення та реабілітації ослабленого садивного матеріалу деревних рослин: вплив ростових речовин на основні процеси життєдіяльності деревних рослин.

Тема 4. Особливості формування елементів садово-паркового мистецтва.

Сучасні принципи формування елементів садово-паркових композицій: газони, квітники, вертикальне озеленення, розарій, сади на дахах, топіарні елементи, декоративні рослинні угрупування, вуличні насадження.

Основні аспекти созологічної фітодизайнології.

Охорона та відтворення раритетних видів деревних рослин на правовій основі.

Сучасні методи і технології практичного ландшафтного фітоценодизайну.

Підвищення стійкості насаджень у межах населених пунктів. Сучасні напрями розвитку топіарного мистецтва.

Основні аспекти інтер'єрної фітодизайнології.

Організація захищеного простору, добір асортименту рослин та створення фітокомпозицій в інтер'єрах.

Тема 5. Функціонування та збереження ландшафтних об'єктів

Композиційні закономірності та прийоми формування садово-паркових ландшафтів.

Принципи добору рослин для формування штучних насаджень.

Створення та формування штучних насаджень на ландшафтних об'єктах різного функціонального призначення, використання принципів формування паркових культурфітоценозів.

Біологічні та екологічні особливості деревних, чагарникових і трав'яних рослин в умовах урбоекосистем.

Методи сучасного ведення садово-паркового господарства.

Формування стійких рослинних угрупувань в урбогенному середовищі.

Основи раціонального збереження та відновлення садово-паркових ландшафтів.

Проведення комплексного аналізу об'єктів культурної спадщини з метою їх реконструкції, реставрації, консервації.

Тема 6. Оптимізація урбанізованих ландшафтів

Створення та вирощування штучних захисних та меліоративних насаджень у межах населених пунктів.

Особливості репродуктивної здатності дерев у захисних та меліоративних насадженнях в урбосередовищі.

Біологічні особливості та закономірності росту, розвитку і формування лісомеліоративних захисних насаджень, підвищення їхньої стійкості та продуктивності.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛТЕРАТУРА

1. Боговая И. О., Фурсова Л. М. Ландшафтное искусство: Учебное пособие для вузов. М.: Агропромиздат, 1988. 223 с.

2. Григора І. М., Соломаха В. А. Основи фітоценології. Фітосоціоцентр, 2000. 240 с.

з. Григора І. М., Якубенко Б. Є., Мельничук М. Д. Геоботаніка. Навчальний посібник. К.: Арістей, 2006. 490 с.

4. Дендросозологічний каталог природно-заповідного фонду Степу України: монографія Попович С. Ю., Власенко А. С., Берегута Є. І. [та інш.], за ред. С. Ю. Поповича. К.: КОМПРИНТ, 2014. 888 с.

5. Заповідна дендросозофлора Українського Полісся: монографія. Попович С. Ю., Савоськіна А. М., Шерстюк М. Ю. [та інш.], за ред. Поповича С. Ю. К.: КОМПРИНТ, 2017. 188 с.

6. Інструкція з технічної інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах України, затверджено наказом Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 24.12.2001 № 226 та зареєстровано у Міністерстві юстиції України 25.02.2002 за № 182/6470.

7. Колесніченко О. В., Григорюк І. П., Грисюк С. М. Біологія каштана їстівного (*Castanea sativa* Mill.): монографія. К.: КОМПРИНТ, 2013. 296 с.

8. Кузнецов С. І., Багацька О. М. Паркознавство: навчальний посібник. К.: ЦП «Компринт», 2011. 156 с.

9. Кучерявий В. П. Екологія. Львів: Світ, 2000. 500 с.

10. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць. Підручник. Львів: Світ, 2005. 456 с.

11. Ландшафтна архітектура довідник термінів Кучерявий В. П., Дудин Р. П., Левусь Т. М. Львів: Компанія «Манускрипт», 2010. 156 с.

12. Ландшафтная реконструкция городских садов и парков Бондарь Ю. А., Абесинова Н. П., Никитина Е. Н. К. Будівельник, 1982. 60 с.

13. Попович С. Ю. Природно-заповідна справа. Навчальний посібник. Арістей, 2007. 480 с.

14. Попович С. Ю., Корінько О. М., Устименко П. М. Заповідне лісознавство. Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2009. 384с.

15. Попович С. Ю., Корінько О. М., Клименко Ю. О. Заповідне паркознавство. Навч. посібник. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2011. 320 с.

16. Попович С. Ю. Власенко А. С., Вакаренко О. В. Конспект декоративних фітоавтохтонів України: монографія К.: КОМПРИНТ, 2018. 267 с.

17. Попович С. Ю. Власенко А. С., Кривенко О. Г. Чекліст дендроекзотів України: монографія. К.: КОМПРИНТ, 2016. 546 с.

18. Фельбаба-Клушина Л. М., Комендар В. І. Фітоценологія з основами синфітосозології. Навчальний посібник. Ужгород, 2001. 204 с.

19. Якубенко Б. Є., Попович С. Ю., Григорюк І. П. [та інш.] Геоботаніка: тлумачний словник. Навч. посібник. 3-те видання, виправлене і перероблене. К.: Фітосоціоцентр, 2015. 485 с.